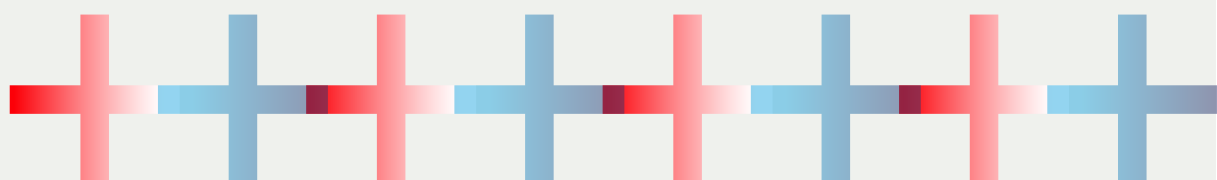

Jaarverslag Rekenkamer 2022

11 april 2023

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

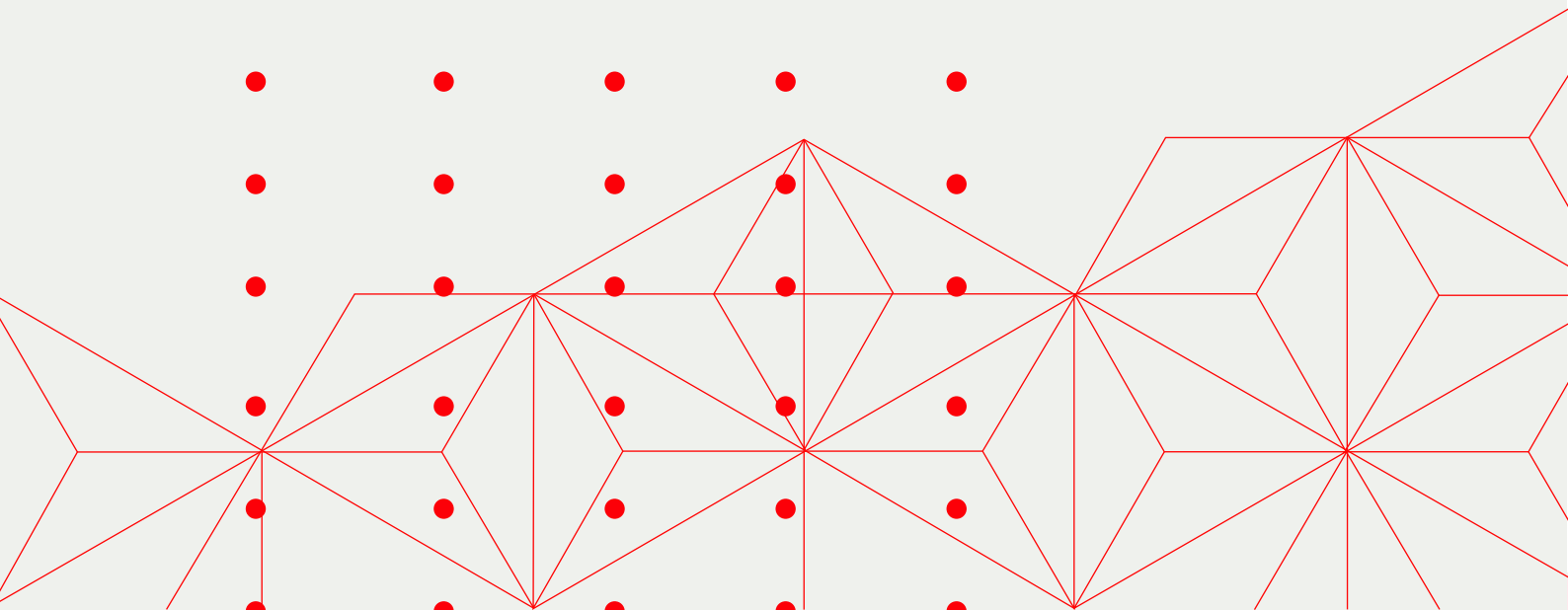
• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

Secretaris

Debbie Steens
rekenkamer@venlo.nl

Adres

Postbus 3434
5902 RK Venlo

Website

<https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>

**SAMENSTELLING
REKENKAMER VENLO**

Klaartje Peters (voorzitter)
Jan-Willem van Giessen
Johan de Kruijff

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
1 Rekenkamer Venlo	5
1.1 Wat doet de rekenkamer	5
1.2 Wie is de rekenkamer	5
1.3 Verordening	5
1.4 Verder nog	6
2 Onderzoeken	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Gepubliceerde rekenkamerrapporten in 2022	7
2.3 Opvolging eerdere rekenkameronderzoeken in 2022	9
2.4 Vooruitblik 2023	9
3 Middelen	10
3.1 Bedrijfsvoering	10
3.2 Financiële verantwoording 2022	10

VOORWOORD

Het jaar 2022 was in diverse opzichten een overgangsjaar voor de rekenkamer.

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 betekenden dat we afscheid namen van onze interne leden Leon van de Beucken, Jos Hoezen en Jan Valize. We bedanken hen voor hun jarenlange inzet! Drie nieuwe interne leden traden in april aan: Lars Heuvelmans, Raquel van de Put en Inge Simons. De verkiezingen betekenden natuurlijk ook een deels vernieuwde gemeenteraad, en dus de noodzaak om ons als instrument van de raad te introduceren bij met name de nieuwe raadsleden.

2022 was ook het jaar dat de rekenkamer op zoek moest naar een nieuwe secretaris. De eerste helft van het jaar hebben we gelukkig kunnen opvangen met behulp van de ervaren Paul Bosch, die deze rol voorheen op andere plekken had vervuld. Halverwege juni verwelkomden we onze nieuwe secretaris, Debbie Steens. De werving en selectie en deze personele wisselingen hebben ons als rekenkamer veel tijd en energie gekost. Als rekenkamer hebben we ons weer terdege gerealiseerd hoe goede ondersteuning van essentieel belang is om je werk naar behoren te kunnen doen.

Tot slot werd in de aanloop naar de zomer van 2022 duidelijk dat het wetsvoorstel Versterking decentrale rekenkamers, na jarenlang boven de markt te hebben gehangen, eindelijk zou worden aanvaard door het parlement. De belangrijkste consequentie daarvan was dat we ons van rekenkamercommissie met raadsleden moesten gaan omvormen tot onafhankelijke rekenkamer met enkel externe leden. Dat betekende dat we in de rekenkamercommissie de tijd hebben genomen om na te denken over de inrichting van de nieuwe relatie tussen rekenkamer en raad, door middel van een vaste klankbordgroep van raadsleden. Het betekende ook de voorbereiding van een nieuwe verordening, een nieuwe Notitie Werkwijze en een aangepast Reglement van orde. Aan het eind van het jaar hadden we al dat werk grotendeels afgerond.

In de tussentijd hebben we natuurlijk ook onze hoofdtaak als rekenkamer uitgevoerd, namelijk het uitvoeren van onderzoeken ten behoeve van de raad. Verderop in dit jaarverslag doen we daarvan verslag. Makkelijk was dat niet altijd, moet ik eraan toevoegen. Maar onderzoek doen is ons bestaansrecht, dus in 2023 gaan we in de nieuwe setting met volle kracht aan de slag, met een hele reeks nieuwe rekenkameronderzoeken.

Klaartje Peters
Voorzitter Rekenkamer Venlo

1. REKENKAMER VENLO

1.1 Wat doet de rekenkamer

De rekenkamer Venlo doet onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentebestuur. Als rekenkamer maken we inzichtelijk hoe publiek geld wordt besteed en onderzoeken we of de doelstellingen van de gemeente ook daadwerkelijk worden bereikt.

Via objectief onderzoek dragen we ons steentje bij aan:

- Een doelmatige (efficiënte) besteding van publiek geld en een doeltreffend (effectief) beleid
- De kwaliteit van het lokale openbaar bestuur
- Een goed functionerende lokale democratie
- Een transparant gemeentelijk functioneren en publieke verantwoording daarover

Deze objectiviteit vereist een hoge mate van onafhankelijkheid, die verankerd is in de formele positie en de bevoegdheden van de rekenkamer.

- De rekenkamer doet op eigen initiatief onderzoek, maar kan ook onderzoeksvragen van de gemeenteraad honoreren.
- Het onderzoek is gericht op het ondersteunen van de raad in zijn rol als controleur en als kadersteller. We richten ons daarbij op de evaluatie van het gevoerde beleid, maar we voeren ook toekomstgericht onderzoek uit.
- Onderzoeksresultaten worden vertaald in concrete conclusies en aanbevelingen.

1.2 Wie is de rekenkamer

We spreken in Venlo al jaren over de rekenkamer, maar in 2022 was de rekenkamer feitelijk een rekenkamercommissie, of zoals ook weleens genoemd een 'gemengde rekenkamer'.

De rekenkamer bestond in 2022 uit:

- Klaartje Peters (voorzitter per 01-04-2021)
- Johan de Kruijf (extern lid per 01-04-2021)
- Jan-Willem van Giessen (extern lid per 01-04-2021)
- Inge Simons (raadslid en intern lid per 25 mei 2022)
- Lars Heuvelmans (raadslid en intern lid per 25 mei 2022)
- Raquel van de Put (raadslid en intern lid per 25 mei 2022)

In de eerste helft van 2022 was Paul Bosch interim-secretaris van de rekenkamer. Per 15 juni is Debbie Steens begonnen als vaste ambtelijk secretaris.

1.3 Verordening

In 2022 waren de door de gemeenteraad vastgestelde verordening op de rekenkamercommissie, het reglement van orde en het onderzoeksprotocol van kracht.

NB Inmiddels is in januari 2023 de nieuwe Verordening rekenkamer 2023 vastgesteld. De rekenkamercommissie is vervangen door een onafhankelijke rekenkamer, n.a.v. de wetswijziging versterking positie decentrale rekenkamers die vanaf 1 jan 2023 in werking is getreden. De drie huidige externe leden zijn herbenoemd.

1.4 Verder nog

We vergaderen één keer per maand. De vergaderingen van de rekenkamer zijn besloten. Van de vergaderingen maken we een beknopt zakelijk verslag in de vorm van besluiten en afspraken. Verder voeren de voorzitter en secretaris op ad-hoc basis overleg met de griffier en de raad, leden van het college van B&W, de directie, het management, de concerncontroller en partijen buiten Venlo zoals rekenkamer(commissie)s in de regio. Vanaf 2023 zal de rekenkamer als adviseur deelnemen aan de vergaderingen van de auditcommissie. De secretaris blijft toebehoort bij de auditcommissie.

Meer informatie

Wilt u meer weten over de rekenkamer?

Kijk dan op de site: <https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>

2. ONDERZOEKEN

2.1 Inleiding

De rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Om geen onderdeel te worden van politieke afwegingen bepaalt de rekenkamer zelf welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht en uitgevoerd. Omdat we onze onderzoeken doen ten behoeve van de raad, willen we weten welke onderwerpen raadsleden belangrijk vinden. Daarom maken we in principe jaarlijks een rondje langs de fracties om ideeën op te halen voor nieuwe, actuele onderzoeksonderwerpen die spelen in de stad. Op 7 en 14 november 2022 heeft de rekenkamer weer een rondje langs de fracties gemaakt om suggesties voor nieuwe onderzoeksonderwerpen op te halen.

Verder staat het de raad, college, organisatie en inwoners vrij om ons een verzoek te doen om een rekenkameronderzoek uit te voeren. Een onderzoek kost geld en tijd. Het moet ook functioneel en doeltreffend zijn. Daarom moet een onderzoeksonderwerp voldoen aan een aantal criteria.

Deze criteria zijn:

- Maatschappelijk belang
- Financieel belang
- Enige mate van twijfel over het functioneren van de uitvoering
- Enige mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid
- Leereffect voor de toekomst
- Geschikt voor rekenkameronderzoek

Daarnaast houdt de rekenkamer rekening met de volgende aspecten:

- Spreiding over beleidsterreinen
- Bruikbaarheid voor de raad
- Juiste timing

2.2 Gepubliceerde rekenkamerrapporten in 2022

In 2021 heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken uitgevoerd:

Rekenkamerbrief aandachtspunten begroting

In april 2022 heeft de rekenkamer een rekenkamerbrief met een aantal opmerkingen bij de meerjarenbegroting 2022-2025 aan de raad aangeboden, bedoeld om de raad van dienst te zijn bij de behandeling van de Kadernota en jaarrekening van 2022 en mogelijk ook bij de besprekingen in het kader van de coalitievorming. De brief plaatst de begroting in een wat breder perspectief en benoemt enkele aanvullende inzichten en risico's die daaruit voortvloeien.

Onderzoek 'Burgerinitiatieven belicht. De werkwijzen van de gemeente Venlo bij burgerinitiatieven'

Eind 2021 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar burgerinitiatieven. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit Wageningen. In oktober 2022 heeft de rekenkamer het eindrapport aangeboden aan de raad. We denken raad en college van dienst te zijn geweest met een inventarisatie van de burgerinitiatieven die zich de afgelopen jaren bij de gemeente Venlo hebben gemeld voor ondersteuning, en de wijze waarop de samenwerking tussen gemeente en initiatiefnemers is verlopen.

De lessen zijn in vier aanbevelingen vertaald:

- Overweeg om een eenduidig toegangspunt te organiseren waar burgers met ongevraagde burgerinitiatieven terecht kunnen en gebruik daarbij ervaringen van andere gemeenten.
- Zorg voor een set basiscriteria waarmee de ambtelijke organisatie de haalbaarheid en beleidsmatige wenselijkheid van burgerinitiatieven snel kan toetsen en het bestuur kan besluiten over de eventuele ondersteuning.
- Wees duidelijk richting initiatiefnemers over het onderscheid tussen maatschappelijk of privaat belang van een initiatief en de consequenties daarvan voor de vraag of de gemeente een initiatief kan ondersteunen.
- Wijs burgers in voorkomende gevallen op vraagstukken van continuïteit en passende organisatievormen rondom een initiatief.

Op 12 oktober 2022 heeft de rekenkamer het rapport aan de raad gepresenteerd in een themabijeenkomst. Diezelfde maand heeft besluitvorming plaatsgevonden en zijn de aanbevelingen door de raad overgenomen. Het college rapporteert jaarlijks (juni) in de jaarstukken over de uitvoering van de aanbevelingen van rekenkameronderzoeken.

Onderzoek aanpak winkelleegstand binnenstad Venlo

In maart 2022 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar de leegstand in Venlo. Het onderzoek richtte zich op de vraag welke instrumenten de gemeente Venlo gebruikt om leegstand in de binnenstad te voorkomen en te bestrijden, en wat hiervan de effecten zijn. Het onderzoek werd uitgevoerd door I&O Research. In november 2022 heeft de rekenkamer het eindrapport aangeboden aan de raad.

Het onderzoek concludeerde dat het behoorlijk goed gaat met de leegstandaanpak, maar er verbetering mogelijk is. De rekenkamer oordeelt op basis van het onderzoek dat de gemeente in de vorige coalitieperiode redelijk voortvarend werk heeft gemaakt van de leegstand. De inzet van de gemeente heeft ogenschijnlijk effect: de leegstand is gedaald, al hebben daar ook andere factoren aan bijgedragen (b.v. economische voorspoed en vraag naar woningen).

Het onderzoek heeft geleid tot de volgende concrete aanbevelingen:

- Expliciteer in samenspraak met de stakeholders welk type binnenstad Venlo wil zijn, op welke doelgroepen ze zich daarmee richt en hoe eventuele 'schuurpunten' daarbij beheersbaar blijven.
- Evalueer de resultaten van het transformatiefonds tot nu toe. Stuur meer op het beoogde resultaat.
- Overweeg een systematischer inzet van het instrument "matchmaking" ten behoeve van de nieuwe gebiedsprofielen.
- Zorg voor een duidelijke en gedragen binnenstad organisatie. Zie de binnenstad hierbij als bedrijf dat om goed bestuur vraagt en waarin de verschillende afdelingen en functies(stakeholders) een eigen, duidelijk omschreven rol vervullen.
- Wees duidelijk over de rol die de gemeente voor zichzelf voor ogen heeft en over de plek die ze daarmee inneemt binnen de beoogde binnenstad organisatie.
- Wees als gemeentebestuur richting raad duidelijk over hoe beleid, (actie-)plannen, instrumenten en middelen samenhangen.
- Vraag Venlo Partners om de Thermometer Binnenstad aan te bieden aan de raad.

Op 9 november 2022 heeft de rekenkamer het rapport aan de raad gepresenteerd in een themabijeenkomst. Diezelfde maand heeft besluitvorming plaatsgevonden en zijn de aanbevelingen door de raad overgenomen.

Opstarten nieuw onderzoek: handhaving en Boa's

De rekenkamer heeft in de zomer van 2022 een onderzoek naar de inzet van boa's voorbereid. Ondanks het feit dat het aantal boa's in Venlo de afgelopen jaren gestaag is gegroeid, is handhavingscapaciteit een schaars goed. De rekenkamer wilde onderzoek doen naar de inzet van die capaciteit en de vraag in hoeverre deze effectief is.

Ruim voor de uitbesteding bleek dat in de ambtelijke organisatie gewerkt werd aan een artikel 213a-onderzoek naar toezicht en handhaving openbare ruimte. Zoals elk jaar was de rekenkamer eind 2021 met een brief op de hoogte gesteld van de geplande artikel 213a-onderzoeken, maar die brief was door de secretariaatswisselingen bij de rekenkamer onopgemerkt gebleven. De rekenkamer heeft besloten dit onderzoek niet te gaan uitbesteden, maar te wachten op de uitkomsten van het artikel 213a-onderzoek. Het college heeft de raad geïnformeerd over de resultaten van het artikel 213a-onderzoek in november 2022 (RIB 2022-148).

Met de ambtelijke organisatie zijn concrete afspraken gemaakt voor betere afstemming tu-sen de geplande artikel 213a-onderzoeken en rekenkameronderzoeken.

2.3 Opvolging eerdere rekenkameronderzoeken in 2022

Het college rapporteert jaarlijks (juni) in de jaarstukken over de uitvoering van de aanbevelingen van rekenkameronderzoeken. In de jaarstukken 2021 rapporteert het college met een stoplichtenrapportage over de aanbevelingen van de volgende rekenkameronderzoeken:

- Onderzoek 'Arbeidsmarktbeleid in Venlo - een analyse van de arbeidsmarkt, het gemeentelijk beleid en het instrumentarium' (juli 2020)
- Onderzoek 'Nieuw woonbeleid in Venlo. Wat gaat goed, Wat kan beter?' (maart 2021)
- Rekenkamerbrief 'Onderzoek naar meldingen openbare ruimte (MOR): Venlo vergeleken met andere gemeenten' (april 2021)
- Regionaal rekenkameronderzoek BsGW (juli 2021)
- Stand van zaken toezeggingen wethouder A. Vervoort inzake 'Opvolgingsonderzoek schuld-hulpverlening in Venlo' (besluitvormende raadsvergadering 22 december 2021)

Daarnaast heeft het college in separate raadsinformatiebrieven gerapporteerd over:

- Opvolgingsonderzoek schuldhulpverlening in Venlo: RIB 2022-015, 31 januari 2022
- Regionaal rekenkameronderzoek BsGW: RIB 2022-053, 3 mei 2022
- 'Nieuw woonbeleid in Venlo': RIB 2022-153, 6 december 2022

2.4 Vooruitblik 2023

Op 7 en 14 november 2022 heeft de rekenkamer in het jaarlijkse rondje langs de fracties onderzoeksuggesties opgehaald bij de fracties. Diverse door de raad aangedragen onderwerpen zijn opgenomen in het onderzoeksprogramma van 2023. Dat is aangeboden aan raad en college op 13 januari 2023 en ook te vinden op de website van de rekenkamer.

3. MIDDELEN

3.1 Bedrijfsvoering

Het secretariaat van de rekenkamer is gehuisvest in het gemeentekantoor aan de Hanzeplaats 1 in Venlo. De secretaris is om organisatorische redenen ondergebracht bij de raads-griffie van de gemeente Venlo.

Eind 2021 en opnieuw in het voorjaar van 2022 heeft de rekenkamer een wervingsprocedure moeten opstarten voor een nieuwe rekenkamersecretaris (voor 16 uur per week). Bij de reorganisatie van de griffie in 2021 was secretaris Yvon van Geel een fulltime functie als adjunct-griffier aangeboden, wat niet te combineren is met het secretariaat van de rekenkamer. De rekenkamer dankt Yvon voor de vele jaren ondersteuning.

De werving is uiteindelijk geslaagd. Voor de eerste helft van 2022 is een tijdelijke oplossing gevonden, door de ervaren rekenkamersecretaris Paul Bosch als zzp'er in te huren. In juni 2022 is Debbie Steens als vaste secretaris benoemd.

De rekenkamer beheert een eigen pagina op de website van de gemeente Venlo: Op deze pagina vindt u de onderzoeksrapporten, het jaarplan, het jaarverslag en de nieuwsbrieven van de rekenkamer.

3.2 Financiële verantwoording 2022

In de begroting 2022 is voor de rekenkamer een budget opgenomen van € 105.279,-. Hieronder vindt u een overzicht van het budget en de uitgaven. Het restbedrag vloeit terug naar de algemene middelen. In 2022 is het budget éénmalig met 9.076 opgehoogd i.v.m. de incidentele resultaatbestemming die is toegekend met de jaarrekening 2021.

	Begroot	Realisatie
Onderzoek	69.315	31.632
Vergoeding externe leden	31.402	30.650
Abonnement NVRR	838	1.177
Algemene kosten	2.222	1.948
Studiekosten	1.502	2.250
Totaal	105.279	67.657

De uitgaven voor onderzoek waren in 2022 aanzienlijk lager dan begroot, om een paar redenen. Het onderzoek naar burgerinitiatieven was eind 2021 al uitbesteed. Het onderzoek ten behoeve van de rekenkamerbrief die is aangeboden bij de begroting is niet uitbesteed, maar uitgevoerd door de rekenkamer zelf, met extern lid Johan de Kruijf als trekker. Daarnaast is het geplande onderzoek naar handhaving en boa's niet doorgegaan. Tot slot moet worden vermeld dat de secretariaatswisselingen en de voorbereiding op de Wet versterking decentrale rekenkamers de rekenkamer veel tijd en energie hebben gekost. Dit heeft ervoor gezorgd dat het rekenkamerbudget voor onderzoeken in 2022 niet volledig is benut. Het restant budget vloeit terug naar de algemene middelen van de gemeente Venlo.

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

Secretaris
Debbie Steens
rekenkamer@venlo.nl

Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo

Website
<https://gemeenteraad.venlo.nl/#rekenkamer>

